

Головіна М. О. – здобувач вищої освіти
ступеня «магістр» навчально-наукового № 4
Національної академії внутрішніх справ

ДЕТІНІЗАЦІЯ СФЕРИ ІНВЕСТИВАННЯ

Актуальною проблемою України нині є поширення явища тіньової економіки. Часткове поліпшення ситуації, за даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України в січні-вересні 2016 року [1], суттєво не змінило економічної ситуації в державі. Недосконала система державного управління та контролю за суб'єктами господарювання спричиняє відносний поділ економічного простору на офіційний і тіньовий сегменти. Значна тінізація економіки становить загрозу для економічного розвитку нашої держави. Так, потребує поліпшення інвестиційний клімат. Більше того, відбувається неконтрольований відтік капіталу за кордон. Ураховуючи економічну ситуацію в державі, що є наслідком, серед іншого, військового протистояння на Сході України, стає нагальною потреба в теоретичному вивченні тіньової економіки, передусім діяльності інвестиційних фондів. Саме контроль за діяльністю останніх забезпечить зменшення обсягів недоотриманих доходів Державного бюджету, а отже, розширить фінансові можливості України.

Розроблення нових сучасних організаційно-процедурних підходів щодо протидії тіньовій економіці, зокрема із застосуванням передових технологій роботи із інформацією та комунікації, покликані забезпечити зменшення рівня економічної злочинності в державі, мінімізувати вплив транснаціональних організацій на економіку загалом.

На сьогодні не існує єдиного підходу до детінізації сфери інвестування. Як національні, так і іноземні інвестори неабияк ризикують, доручивши свої ресурси інвестиційним фондам. Держава не відповідає за зобов'язаннями інвестиційних фондів, тим більше за зобов'язаннями іноземних інвестиційних фондів, котрі діють в Україні через свої філії та представництва. Ще складніше проконтролювати діяльність інвестиційних фондів, що працюють із використанням Інтернет-технологій.

Через утопічність ідеї щодо подолання знищення тіньової економіки дедалі більше набуває популярності ідея щодо

поступового виводу діяльності бізнес-структур спочатку в сіру зону, а в подальшому – їх ліберальної легалізації.

На думку вітчизняних науковців, результативність процесу детінізації економіки залежить від спроможності держави створити безпечні, тобто стабільно сприятливі умови, що дасть змогу суб'єктам господарювання нарощувати економічну та інвестиційну активність у легальній економіці, функціонуючи з дотриманням принципу підтримки добросовісної економічної конкуренції на ринку.

Детінізація в 2016 році стала результатом: збереження відносної макроекономічної стабільності; поліпшення бізнес-клімату в умовах проведення політики з дерегуляції підприємницької діяльності та підвищення ефективності державного сектору; відновлення та формування нових міжгалузевих зв'язків в економіці країни та поступової легалізації відносин на ринку праці внаслідок зниження єдиного соціального внеску.

Інвестори, аналізуючи економічну ситуацію в Україні, підходять досить розважливо до питання інвестування в українську економіку.

Протягом останніх років структура тіньової економіки України помітно змінилася. Частка тіньового сектору в добувній промисловості є традиційно високою. Водночас фахівці зафіксували поступове «перетікання» тіньових ресурсів із сектору економіки, який виробляє товари, до будівництва та сфери послуг (операції з нерухомим майном, фінансова діяльність), тобто в ті галузі, у яких складним (недосконалим) був облік витрат на виробництво, а отже, простішими операції з тінізації доходів підприємств. Набуло поширення інвестування в житлову та комерційну нерухомість. Водночас тимчасового поліпшення досягнуто завдяки збереженню відносно стабільної ситуації на валютному ринку й уповільненню інфляційних процесів.

З метою усунення адміністративно-регуляторних бар'єрів, які перешкоджають діяльності суб'єктів господарювання, у 2016 році державна влада вжила низку заходів. Зокрема, у сфері інвестування було запроваджено міжнародну практику підготовки проектів державно-приватного партнерства в частині

застосування механізму справедливого розподілу ризиків між державним та приватним партнерами (Постанова Кабінету Міністрів України від 16 верес. 2015 р. № 713 [2]). З метою забезпечення прозорості, публічності й відкритості процесів приватизації об'єктів державної власності розпочато інформаційну компанію щодо вітчизняних компаній, які пропонуються до продажу, з метою залучення до приватизації широкого кола інвесторів на засадах прозорості, публічності та відкритості.

Водночас доцільно розробити також систему заходів щодо контролю потоку інвестицій, спрямувавши їх виключно через контрольовані інвестиційні фонди. Доцільним є створення міжрегіонального Управління контролю та захисту інвестицій при Департаменті захисту економіки Національної поліції. Саме функціонування запропонованого управління забезпечить, з одного боку, реальне практичне виконання міжнародних угод, укладених між Україною та зарубіжними країнами про захист інвестицій, а з іншого – захистить національні інтереси українців на етапі неконтрольованого відтоку капіталу у вигляді дивідендів за реалізовані інвестиції закордон. Управління взаємоділо б з усіма державними структурами та іншими державними й зарубіжними органами. Цей орган уповноважений буде виконувати такі функції: акумулювання, аналізу та прогнозування, упередження, розслідування й притягнення до відповідальності винних осіб, створення та впровадження електронної бази даних, яка б містила в собі інформацію про інвесторів та інвестиційні фонди.

Позитивний результат боротьби з тіньовим сектором економіки вплине на вибір шляху держави щодо подальшого розвитку національної економіки та суспільства: економіка твердо встане на шлях закону, що дасть змогу реалізувати потенціал зростання, стати ефективною. Імовірно, на нас чекають поступова еволюція тіньових стосунків, пом'якшення і легалізація окремих із них і поступове впровадження прийнятних для цивілізованого суспільства норм.

Список використаних джерел

1. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні : звіт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України за січень-вересень 2016 року.

2. Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 року № 232 [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 верес. 2015 р. № 713. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/713-2015-%D0%BF>. – Назва з екрана.

Голуб О. В. – здобувач вищої освіти ступеня «магістр» навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ;

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ **Севрук В. Г.**

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Економіка України сьогодні проходить випробування в умовах зниження ВВП, зростання інфляції та бюджетного дефіциту, гострої кризи державних фінансів, грошової і банківської системи, відтоку капіталу, значної боргової залежності та загострення соціальної напруги населення. Глибина та масштаб загроз економіці України потребують переосмислення суті та значення економічної безпеки держави, зумовлюють необхідність запровадження дієвого механізму попередження ризиків і загроз національній економіці. У тяжкому стані перебуває реальний сектор економіки та рівень економічної безпеки України за умов низького рівня інвестиційно-інноваційного розвитку держави, розширення експортного потенціалу, пільгового кредитування, активізації державних програм підтримки стратегічно важливих галузей економіки. Оцінюючи масштабність назрілих проблем актуальною стає потреба в детальному дослідженні, змісту, виду, чинників виникнення та способу поширення загроз економічній безпеці України. Основними загрозами економічній безпеці України на сучасному етапі є: високий рівень тіньової